

Logistika a zásobovacia činnosť

2. ročník – podniková ekonomika

Školský rok 2018/2019

MAJETOK PODNIKU

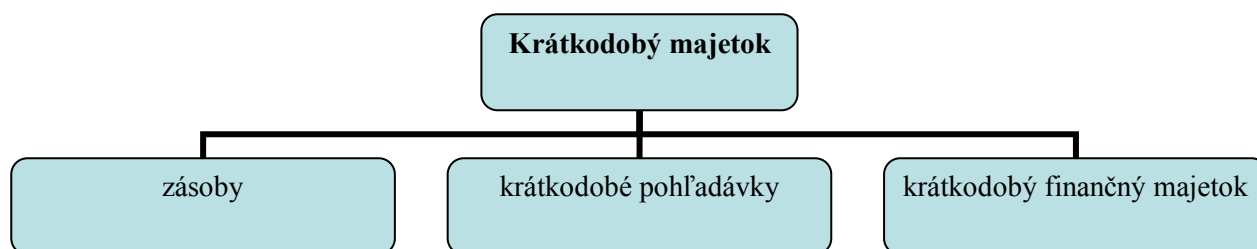
Majetok podniku = všetky prostriedky, ktoré podnik pri svojej činnosti obstaráva, používa a vytvára, a s ktorými vo vlastnom záujme účelne hospodári. V podniku predstavujú aktíva.

Členenie majetku – základné zložky

- a) dlhodobý
- b) obežný (krátkodobý).

KRÁTKODOBÝ MAJETOK

- *krátka doba použitia (do 1 roka),*
- *vo výrobe sa spotrebuje (nemožno ho opäť použiť vo výrobe),*
- *spotrebuje sa zvyčajne naraz,*
- *ide o výrobný faktor – pôda a prírodné zdroje,*
- *sú likvidnejšie než dlhodobý majetok (rýchlejšie sa dajú premeniť na hotovosť).*

ZÁSoby

Zásoby umožňujú plynulý priebeh podnikového transformačného procesu. Sú to hmotné statky, ktoré sa nachádzajú v podniku a doteraz sa nepoužili na určený účel.

Rozlišujeme:

a) **nakupované zásoby**

Suroviny (základný materiál) sú hmoty, prechádzajú úplne alebo sčasti do výrobku a tvoria jeho podstatu (látka pri šití šiat).

Pomocný materiál sú hmoty, ktoré prechádzajú taktiež priamo do výrobku, netvoria však jeho podstatu (nite a gombíky).

Prevádzkové látky (technologické materiály) sú potrebné na prevádzku podniku ako celku (olej na mazanie stroja, čistiace látky), ale do výrobku nevstupujú.

Náhradné diely sú predmety určené na uvedenie hmotného majetku do pôvodného stavu alebo prevádzkyschopného stavu (ihla, žiarovka do šijacieho stroja).

Obaly (nenávratné) slúžia na ochranu a dopravu nakúpeného materiálu, tovaru a výrobkov.

b) Zásoby vlastnej výroby

Nedokončená výroba sú produkty, ktoré už prešli jedným alebo niekoľkými výrobnými stupňami a nie sú už materiálom, ale taktiež nie sú ešte hotovým výrobkom (rozšíte šaty). Nachádzajú sa v štádiu rozpracovanosti, ďalej sa v danom podniku spracúvajú (nastrihané diely látky).

Polotovary vlastnej výroby sú produkty, ktoré ešte neprešli všetkými výrobnými stupňami a musia sa preto dokončiť alebo skompletizovať do finálnych výrobkov. Sú určené nielen k dokončeniu výrobkov, ale môžu sa tiež samostatne predávať (vyrobené súčasti a diely áut, môžu sa montovať vo vlastnom podniku, ale aj predávať, Volkswagen – prevodovky).

Výrobky sú predmety vlastnej výroby určené na predaj odberateľovi alebo na spotrebu vo vnútri podniku (mlieko na výrobu tvarohu).

Zvieratá patriace do zásob sú mladé chovné zvieratá, zvieratá vo výkrme, ryby, kožušinové zvieratá, včelstvá, krdle sliepok, kačíc, moriek, perličiek a husí na výkrm, psy, pštrosy.

c) Tovar

Je všetko, čo podnik nakupuje za účelom predaja, pričom nakúpený tovar sa zachováva v nezmenenej podobe.

V cukrovare je cukor hotovým výrobkom, v cukrárni materiálom, v predajni potravín je tovarom.

Domáca úloha: učebnica str.14/2

KRÁTKODOBÉ POHĽADÁVKY

Predstavujú nárok podniku voči svojim dlžníkom. Vznikajú voči odberateľom ako výsledok obchodných vzťahov, ale aj voči zamestnancom, spoločníkom, dodávateľom (reklamácie), štátu a pod. Krátkodobé pohľadávky sú pohľadávky s dohodnutou lehotou splatnosti najviac jeden rok.

KRÁTKODOBÝ FINANČNÝ MAJETOK

Pre tento druh majetku je charakteristická vysoká likvidita (schopnosť premeny na hotové peniaze).

a) Pokladnica

Jej súčasťou sú peniaze v hotovosti.

b) Ceniny

Patria sem poštové známky, kolky, telefónne a ostatné karty, zakúpené stravné lístky.

c) Účty v bankách

Na týchto účtoch sú peňažné prostriedky podniku, ktoré má podnik v bankách. Ide napr. o bežný účet, vkladový účet, devízový účet.

d) Krátkodobý finančný majetok

Ide o finančný majetok, ktorý účtovná jednotka obstaráva na kratší čas, prevažne do jedného roka.

LOGISTIKA A ZÁSOBOVANIE

Zásobovanie je logistická činnosť zameraná na obstaranie zásob (materiálových vstupov).

LOGISTIKA – vedný odbor, ktorý sa zaoberá:

- ✓ fyzickými tokmi tovaru od dodávateľa k odberateľovi (zahŕňajú dopravu, prebierku, skladovanie),
- ✓ informačnými tokmi v ústnej i písomnej podobe (uskutočňujú sa pomocou dokladov: dodací list, faktúra, príjemka, výdajka, skladová karta atď.).

Ciele zásobovania	
technické	ekonomické
Zabezpečiť hmotné vstupy: - v požadovanom množstve, - v požadovanej kvalite, - v požadovanom sortimente, - v správnom čase, - na správne miesto.	Obstaranie a skladovanie zásob pri minimálnych nákladoch.

Zásobovanie na úrovni podniku – zásobovací útvar (úsek, oddelenie), môže sa členiť na nákup, prepravu, skladovanie atď.

Základné zásobovacie činnosti:

1. plánovanie zásob,
2. nákupná činnosť,
3. skladovanie zásob,
4. evidencia a riadenie zásob.

1. PLÁNOVANIE ZÁSOB

Etapy plánovania zásob:

- a) výber materiálu,
- b) plánovanie spotreby materiálu,
- c) plánovanie výšky zásob,
- d) zostavenie plánu nákupu.

a) Výber materiálu

- vychádza z výrobného programu,
- podnik rozhoduje aký materiál, v akej kvalite, v akom množstve, akým spôsobom, za akú cenu a za akých podmienok nakúpi,
- ekologické hľadisko - recyklácia

b) Plánovanie spotreby materiálu

Spotreba materiálu = norma spotreby na 1 výrobok x plán. objem produkcie

Norma spotreby materiálu - maximálne množstvo materiálu, ktoré sa môže spotrebovať na jednotku výkonu stanovenej kvality. Môže byť vyjadrená v merných alebo peňažných jednotkách.

Norma spotreby materiálu	
čistý (užitočný podiel materiálu)	odpad

c) Plánovanie výšky zásob

Základné zásady:

- zásoby majú byť v takej výške, aby zabezpečili plynulú činnosť podniku,
- náklady s nimi spojené majú byť čo najnižšie.

Optimálna zásoba – splňa obidve základné zásady.

Norma zásob:

- vyjadruje optimálnu výšku zásob,
- stanoví priemernú výšku príslušného druhu materiálu na sklade.

Norma zásob závisí od:

- časovej normy zásob,
- priemernej dennej spotreby materiálu.

Postup pri stanovení normy zásob:

- ✓ určenie časovej normy zásob,
- ✓ určenie priemernej dennej spotreby materiálu,
- ✓ výpočet normy zásob.

Určenie časovej normy zásob (ČNZ)

ČNZ = počet dní, na ktoré vystačí priemerná zásoba

$$\text{ČNZ} = \frac{dc}{2} + p + t$$

dc – dodávkový cyklus = časová norma bežnej zásoby – udáva počet dní, na ktorý by mala vystačiť zásoba v sklade pri pravidelnosti dodávok materiálu a výroby. Keďže časová norma udáva priemerný počet dní, preto sa dc delí na polovicu.

p – poistná zásoba – počet dní, na ktoré by mala zásoba vystačiť v sklade pri oneskorení dodávky.

t – technologická zásoba – počet dní, ktoré sú potrebné na úpravu materiálu pred jeho vydaním do spotreby

Určenie priemernej dennej spotreby materiálu

$$s = \frac{S}{360}$$

s – priemerná denná spotreba

S – ročná spotreba materiálu

(spotreba materiálu = norma spotreby na 1 výrobok x plán. objem produkcie)

Výpočet normy zásob

a) v naturálnych jednotkách

$$\text{norma zásob} = \text{ČNZ} \times s$$

b) v peňažných jednotkách (nazývame normatív zásob – aké množstvo peňazí je viazaných v zásobách podniku)

$$\text{normatív zásob} = \text{norma zásob v naturálnych jednotkách} \times \text{cena za jednotku}$$

Domáca úloha: učebnica str.55/8

d) Plánovanie výšky nákupu

Plánovanie zásobovania má formu bilancie = plán zásobovania

Plán zásobovania	
zdroje	potreby
nákup + začiatočná zásoba	spotreba + konečná zásoba

$$\text{Veľkosť nákupu} = \text{nákup} = \text{spotreba} + \text{konečná zásoba} - \text{začiatočná zásoba}$$

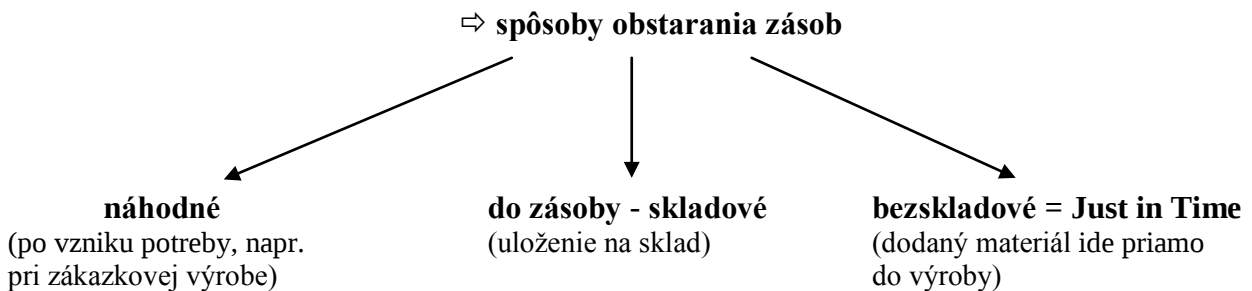
Spotreba = množstvo materiálu, ktoré podnik plánuje použiť vo výrobe.

Konečná zásoba = zásoba na konci obdobia (taká zásoba, ktorú chce mať podnik po skončení výroby; musí ju nakúpiť)

Začiatočná zásoba = zásoba na začiatku obdobia (netreba ju už kupovať, podnik ju má v sklade).

Úloha učebnica str.28/5

2. NÁKUPNÁ ČINNOSŤ

Úloha učebnica str.34/1 – pozrieť

- ⇒ **výber vhodného dodávateľa** (analýza obstarávacích nákladov, posudzovanie ponúk, kritériá pri výbere dodávateľa, riziko nákupu sa zmenší, ak sa materiál nakupuje od viacerých dodávateľov, malé množstvá materiálu je výhodnejšie nakupovať vo VO, väčšie množstvá priamo u výrobcu)
- ⇒ **právne zabezpečenie dodávky** (uzatvorenie zmlúv podľa Obchodného zákonníka – *zopakuj kúpnu zmluvu a jej náležitosti – 2. a 3. ročník POE*)
- ⇒ **objednávanie zásob**
 - a) **na základe obstarávacieho času** (interval od začiatku obstarávacieho procesu po doručenie materiálu do skladu; udáva sa v dňoch)
 - b) **na základe množstva materiálu na sklade** (založený na normách zásob – pozri vyššie)
- ⇒ **uskutočnenie dodávky** (určenie spôsobu prepravy, voľba dopravného prostriedku)
- ⇒ **príjem materiálu** (kontrola kvantity a kvality, dodacieho listu, prevzatie na sklad, zápis o chybách, reklamácia)
- ⇒ **zaplatenie dodávky** (podľa dohodnutých platobných podmienok)

3. SKLADOVANIE ZÁSOb

zahŕňa všetky činnosti súvisiace s prijímaním zásob, ich ošetrovaním a prípravou na výdaj do výroby/spotreby

Skladové hospodárstvo tvoria sklady:

- ✓ zásobovacie - materiálu
- ✓ výrobné – medzisklady - medziproduktov
- ✓ odbytové – hotových výrobkov

Organizácia skladového hospodárstva:

- ✓ **centralizované** – 1 veľký sklad
- ✓ **decentralizované** – viac menších skladov
- ✓ **kombinované** – 1 veľký a niekoľko menších skladov

Funkcie, druhy a činnosť skladov: - pozri tovaroznalectvo a POE veľkoobchod (3. ročník)

Základné stránky skladovania materiálu:

Technická stránka	Technické podmienky pre skladovanie, zisťovanie teploty, vlhkosti a pod.
Ekonomická stránka	Udržiavanie zásob v súlade s normami zásob, predaj nepotrebných zásob
Právna stránka	Dodržiavanie predpisov pri vykonávaní skladových činností
Evidenčná stránka	Správne vyhotovenie dokladov – príjemka, skladová karta, výdajka
Organizačná stránka	Uloženie materiálu na vhodnom mieste, určenie priestoru pre príjem, skladovanie, výdaj materiálu

[Úloha učebnica str.41/2 - pozrieť](#)

4. EVIDENCIA A RIADENIE ZÁSOb

Evidencia zásob predstavuje záznamy o stave a pohybe zásob.

- zopakuj inventarizáciu – ÚČT 2. ročník

Doklady a písomnosti: *pozri aj ÚČT 2. ročník a EKC 4. ročník*

- objednávka, kúpna zmluva, príjemka, skladová karta, závesný štítok, výdajka, prevodka, reklamačný list/reklamácia, faktúra, dodací list

Oceňovanie materiálu pri výdaji do spotreby:

- a) vážený aritmetický priemer,
- b) metóda FIFO = prvý do skladu, prvý zo skladu.

Riadenie zásob - cieľom je udržať zásoby v takej výške, aby sa zabezpečila plynulá výroba a aby zásoby viazali minimálne finančné prostriedky.